

Inhoudsopgave

Inleiding 9

Uitgevers, kooplieden en boeken in Amsterdam en omstreken 11

Koopman in kennis 15

1 Willem Jansz Blaeu in de geschiedschrijving 17

Schrijven over Blaeu 17

De geleerde wereld in de tijd van Blaeu: kennis als handelswaar 20

Uitgevers en hun handelswaar: boeken 22

Het boek als fysiek object 25

2 ‘Beter gesint tot de Mathematique’: biografie en bibliografie van Blaeu 27

Willem Jansz Blaeu, uitgever in Amsterdam 28

Van Alkmaar via Denemarken naar Amsterdam 29

Onvermoeibaar bezig 33

Blaeu als pater familias en deskundige 35

Het uitgeversfonds van Blaeu 37

Boekhandel 40

Blaeu-drukken 42

3 Navigeren: Blaeu's zeemansgidsen 49

Voorgangers en voorbeelden 51

Een gat in de markt 54

Exemplaren en edities van Blaeu 56

De vele edities van Blaeu's *Licht der zee-vaart* 57

De vele edities van Blaeu's *Zeespiegel* 60

Medewerkers en netwerk 61

Privileges en poëzie 64

Vondel en de zeevaart 67

Een inleiding in de zeevaartkunst 70

Wat Blaeu niet vertelt 73

Nadruk, navolgers en nasleep 77

Nieuwe concurrentie en herdrukken van Blaeu 80
Conclusies: pretenties en prioriteiten 84

4 Wiskundigen en uitgevers: Metius en Blaeu 113

De productie van wiskundeboeken in de Republiek 1584-1640 114

Van auteurs naar uitgevers 118

Auteurs en uitgevers hebben elkaar nodig 121

Adriaan Metius en zijn boeken 123

Metius' boeken: 'astronomia' en 'arithmetica' 125

Metius' bemoeienis met distributie en productie 130

De drukkers en uitgevers van de boeken van Adriaan Metius 134

Blaeu en Metius 137

Conclusies: mogelijkheden en keuzes 142

5 De Copernicus-editie van Blaeu en Mulerius: *Astronomia instaurata* (1617) 145

Geschiedenis van een idee en van een boek: het copernicanisme en
De revolutionibus 147

Nieuwe uitgaven van Copernicus' werk 150

De editie van 1617, wereldwijd verspreid 153

Inhoud 156

De rol van Mulerius, redacteur van *Astronomia instaurata* 159

Mulerius' bronnen en correcties 163

De rol van Blaeu, uitgever van *Astronomia instaurata* 165

Blaeu's motieven 170

Conclusies: motief, gelegenheid en expertise 173

6 Toegewijd of traag? Willem Jansz Blaeu en de eerste Amsterdamse hoogleraren 175

Hoger onderwijs in Amsterdam: de Nederduytsche Academie en het
Athenaeum Illustre 178

Overeenkomsten en verschillen tussen Amsterdamse instellingen voor
hoger onderwijs 180

Barlaeus en Blaeu: wederzijds voordeel en gelijke gezindheid 183

Een nieuwe uitgever in Amsterdam 187

Vossius en Blaeu: klachten en bemiddeling 190

Vossius' Amsterdamse uitgevers 194

Vossius en Meursius over Blaeu 197

Grotius en Blaeu: bestsellers en een blijvende band met de Republiek 199

Grotius in Parijs, meer Amsterdamse edities 202

Hortensius en Blaeu: gedeelde astronomische expertise	206
Hortensius' drukkers en uitgevers	208
Conclusies: <i>mercator sapiens</i> ?	210
7 Blaeu tussen traditie, concurrentie en opvolging	213
<i>Scholar-printers</i> en astronomen-drukkers in de vijftiende en zestiende eeuw	214
Humanistische <i>scholar-printers</i> in Venetië en Parijs	215
Een <i>Scholar-printers</i> in Antwerpen	219
Astronomen-drukkers	221
Uitgevers en 'piraten' in Amsterdam	224
Blaeu's boze buurman	226
Blaeu en Janssonius vergeleken	229
Leidse concurrentie voor Blaeu	233
Boeken die Blaeu niet uitgaf	236
Op- en navolging van Willem Jansz Blaeu	240
Veranderingen in het fonds onder Joan Blaeu	242
Navolging van Willem Jansz Blaeu	247
Conclusies: een <i>scientist-printer</i> in verschillende tradities	250
Epiloog	253
Meer kennis over Blaeu en zijn tijd	255
Beeldvorming van Blaeu	259
Noten	263
Bijlage 1	293
Bibliografie	295
Register op persoonsnamen	315
Dankwoord	319
Bijdragen tot de geschiedenis van de Nederlandse boekhandel	320